

Előzetési feltételek
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre postán
küldve;

Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyitltár sora 20 kr.

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztői Iroda

kiadóhivatal:

Nagyenyedi Könyv-
nyomda és Papíráru-
szár Készvénytársaság
Főter 38. szám alatt,
hova úgy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések bér-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: esütörtökön és vasárnap.

Passzivitás.

(im.) A Kossuth-párt nevezetes határozatot hozott. Kimondta, hogy a költségvetési vitában nem vesz részt. Csúpan bizalmatlanságának ad kifejezést a kormány iránt s azzal bevonja vitorlát és hallgatni fog.

Ennek a nevezetes elhatározásnak pedig ő szerintök igen fontos okai vannak.

Először is, a jelenlegi parlament többsége erőszakos uton jött létre, tehát a parlamentet alkotmányosnak el nem ismeri.

Másodsor: a kormány a 67-iki alapot megsértette a legutóbbi provizoriumos javaslattal; ennél fogva magát a kormányt sem tekintheti többé alkotmányosnak.

A Kossuth-párt határozatát Kossuth Ferencz és Justh Gyula önkéntes távollétében Thaly Kálmán hozta a tisztelt ház tudomására. De az interpretálásban az ismeretes kurucz némi engedményeket tett. A párt tudniillik feltételek nélkül jelentette ki, hogy „ez” a parlament és „ez” a kormány nem alkotmányos. Thaly Kálmán pedig úgy vélekedett a Házban, hogy a „politikai helyzet valódi alkotmányosnak nem tekinthető.”

S ebben, ha tekintetbe vesszük az öreg kurucznak kiváló szimpáthiáját a Rákóczy-féle ónodi országgyűlés rezul-

tatumai iránt, csakugyan lényeges különbség is van. Mert hogy Thaly Kálmán mit tart „valódi” alkotmányos politikai helyzetnek, a felől, a ki az öreg ur történelmi hajlamait ismeri, kétséget nem táplálhat.

Önként következik tehát, hogy a Kossuth-párt határozata nem egészen hű tolmácsra talált. Mert ezt a magyarázatot nem írja alá a Kossuth-párt. Azért a folyosókon élénk szemrehányásokat kellett Thaly-nak elfogadni, aki azután azzal vágta ki magát, hogy ő nem sulyosbitotta, sőt enyhítette a párthatározatot, — mondván: „ti egyáltalában nem tartjátok a mai parlamentet és kormányt alkotmányosnak; én pedig némileg alkotmányosnak látom a politikai helyzetet, csak nem valódinak.” Ebbe azután belenyugodtak valamennyien.

A dolog lényegére azonban hűséges referense volt Thaly a párt határozatának. Kijelentette, hogy a Kossuth-párt a vitában nem fog részt venni.

Tehát ez a fődolog.

A Kossuth-párt ugyan nem mondta ki a teljes passzivitást, mert a részletes tárgyalásra nézve főtartotta elhatározási szabadságát; de a részleges passzivitás hivatalosan mégis be van jelentve.

Csak hogy ez a kijelentés egyértelmű a legszomorubb abdikációval. A közjogi ellenzék nem érzi már magát akezióképesnek és kénytelen visszavonulni. Ez a száraz tény. És ezzel szemben hiába való minden esürés-esavarás. A Kossuth-párt erre a leszerelkedésre nem jókedvűből vállalkozott: rá volt kényszerítve a helyzet parancsoló alakulásai miatt. Ebbe a gyámoltalan állapotba ömaga kergette bele magát.

A provizoriumos vita alatt már a feloszlás komoly jelei mutatkoztak a pártban, mikor az erőszakkal előránczigtalt 68. §. egész szervezett külön csoportokra osztotta a függetlenségiakat. Nem volt úgy szólván két ember, aki ebben a kérdésben teljesen egyetértett volna egymással. S míg az áldatlan obstrukcióval az alkotmányos kormányzás kerekét akarták megakasztani, hogy a Bánffy-kabinetet lehetetlen szituációk közé juttassák: egyszer csak azt vették észre, hogy nyakukra zudul a közvélemény felháborodása igaztalan és eredményében hazafiatlan viselkedésük miatt. Azt kellett tapasztalniok, hogy az a meggondolatlan könnyelmű oppozíció sokkal messzebb tolja el a pártot közjogi céljától, mint volt talán évtizedekkel ezelőtt.

S mikor ennek a keserű tapasztalatát már tovább leplezni nem lehetett,

TÁRCZA.**A kufsteini rab.**

Rég eltűnt időkön olykor elmerengve
Egy bús történet jut gyakorta eszembe;
Mikor történt . . . mikor? — Nem is olyan
[régen . . .
Hogy történt, mint történt? . . . Így mond-
ták el nekem . . .

*

Sirba dült a nemzet, leomlott a porba
Idegen hordáktól leverve, tiporva —
S e nagy pusztuláson néha elborongván,
Félve csendült a dal hegedősök lantján . . .

De már messze, távol . . . derengett a hajnal,
Merészebb dal is kelt szárnyra itt-ott hal-
[kal —

Megmozdult a sirhant . . . s lobbanásra
[készen

Sugár zillant át a temetői éjen . . .

*

Viharos idő volt, hideg téli este —
Szikrázó, fagyos hó a tájat megeste;

Tombolt a fergeg s vad, romboló lázba'
Szántott át a fákön guynyal hahotázva.

Messze idegenben, kinn az ország útján
Öreg, ősz ember ment . . . s olykor el-el-
[bukván,
Támolyogva kelt fel — meg-megingó térdel
Kutatván az irányt, ha vajjon nem tért el?

Teste megrokkánva — rökötve a karja,
Rongyokba emez is, amaz is takarva —
Mély, öreg barázdák szántották az arcot,
Mutatván, hogy rajta sok bánat viharzott.

Néha egy-egy jajszó törvén ki belőle,
Sietve támolygott előre . . . előre . . .
S felsikoltó hanggal kérlelte az Istent:
Ne hagyja még, ne . . . ne! . . . elpusztulni
[itt lent.

Csak addig, csak addig, amíg haza jutna,
Ne hulljon, vesszen el a nehéz, nagy
[utba' —

Csak, amíg láthatja újból házatáját,
Vagy legalább édes, imádot hazáját! . . .

El-elbukott újra s összezúzva kelt fel,
Miglen ráderengett lassanként a reggel —
S már a távol ködbe belerajzóldtak
Büszke bércei a rég nem látott honnak.

Csak tovább . . . csak tovább! . . . a hó
[vágy betöltve . . .
Csak gyorsan, csak gyorsan . . . itt a haza
[földje . . .
. . . Térdre omlott szóltan . . . rátapadt az
[ajka . . .
— Jajongva zugott át a fergeg rajta.

Ugy találtak rája holtan . . . összefagyva . . .
A hazai rögöt csokolván hült ajka —
Hogy ki volt? . . . Hogy mi volt? . . . A
[kufsteini várba'
Tizenöt évig volt elzárva . . . bezárva . . .

*

Rég eltűnt időkön olykor elmerengve,
E bús történet jut gyakorta eszembe;
Mikor történt . . . mikor? — Nem is olyan
[régen . . .
Hogy történt, mint történt? . . . Így mond-
[ták el nekem . . .

Pakots József.

pár napi hiu kísérlet megismétlése után letették a fegyvert Bánffy lábaihoz.

Ilyen kudarc után nem lehet már újabb riadót fuvatni. Ekkora vereség után, a mely időre nézve nagyon közel esik a mai napokhoz, nem lehet fölvenni a harcot a költségvetés vitájában. Azért a párt kimondta a részleges passzivitást.

S hogy ennek a visszavonulásnak még belső családi okai is vannak, arról talán felesleges is szólni. A Kossuth-párton az obstrukciós kudarc után ma minden ember egymásnak tesz szemrehányásokat. Egymást érik a rekriminációk, hogy a kölcsönös egyetértés hiánya buktatta meg a párt akcióját; a miben van is némi igazuk. Valamennyien a vezetés erőtlensége felől beszélnek bizalmasan és nyilvánosan s a párt vezetésében beállható személyváltozástól remélik a reform hatását. Csakhogy épen ez a legnehezebb kérdés, a melyet annyi sok „vezér“ bőségében ez a párt szerencsésen és tartós sikerrel megoldani mostanában nem fog.

Mivel tehát a bomlásnak indult párt sem erkölcsileg, sem fizikailag nem akcióképes ma: igen ügyesen csavarintottak, mikor ráfogták a kormányra és a politikai helyzetre, hogy az „nem alkotmányos“ — és nem érdemes vele szóba állani.

A függetlenségi párt ezért nagy okosan ki is mondta — a passzivitást. Nem veszi tőle rossz néven senki.

Másolat. 75225/97. Kereskedelemügyi m. kir. Miniszter. Valamennyi vármegye és önálló törvényhatósági joggal felruházott város első tisztviselőjének. (Kivéve Budapest, Fiume, Esztergom.) Előfordult esetek alkalmából felmerült azon kérdés, hogy az 1890. évi I. t. cz. 99. §-a 4-ik pontjának azon rendelkezése, mely szerint a vámdíjak fizetése alól mentesek a fegyveres erőhöz tartozó, vagy ennek szolgálatában álló egyének, nemkülönbön mindazon fogatok (ide értve a kirendelt községi előfogatókat is) és állatok, melyek a fegyveres erő szükségletének szállítására használatnak, mi módon alkalmazandó s különösen, hogy a katonai egyéneket a szállító fogatok vagy állatok katonai minősége és ennek folytán a vámmentességi igény igazolása mi módon történjék? E részben a honvédelmi és belügyi m. kir. miniszter urakkal folytatott tárgyalás alapján, s nevezett miniszter urakkal egyetértőleg, tudomás, alkalmazkodás és az 1890. évi I. t. cz. 102. §-ában felsorolt elsőfoku hatósággal leendő közlés végett a következőkről ertesitem a címet: Katonai egyének, tehát a közös hadsereg, honvédség és csendőrség kötelékébe tartozó katonai egyének tulajdonát képező s általuk használt fogatok és általuk saját használatukra felfogadott bérkocsik ut-, hid-, komp- (rév), hajóhid- és kövezetvám-mentesek, ha csak a vám már a bérkocsiknak hatóságilag megállapított tarifájában nem foglaltatnak benn, mely esetben tekintettel arra, hogy a fuvardíj-szabályzatban megállapított vitelbért az illető katonai egyen az ut-, hid-, komp- (rév),

hajóhid- vagy kövezetvám díj levonása nélkül tartozik a bérkocsisnak megfizetni, az általa fizetett vitelbértől az ut-, hid-, komp- (rév), hajóhid- vagy kövezetvámot a bérkocsisok tartoznak fizetni. Miután a katonai egyének vámmentessége az egyenruha viselésétől független, ennél fogva sok polgári ruhában is igényelhetők a vámmentességet, mely, esetben katonai minőségüket hivatalos vasuti igazoló jegy, vagy valamely más megfelelő hiteles igazolvány előmutatásával igazolják. Végül tájékoztatólag még megjegyzem, hogy nem szünteti meg a katonai egyen tulajdonát képező s általa használt fogatok, valamint az általuk saját használatukra felfogadott bérkocsik vámmentességét azon körülmény, hogy a fogaton, vagy bérkocsin a katonai egyének kívül ennek családtagjai, vagy hozzátartozói is helyet foglalnak. Ezen körrendelet a törvényhatóság területén levő valamennyi vámos tulajdonosai, illetve bérleti, kezelői (beleértve a kincstári tulajdonát képező városok kezelésével, vagy felügyeletével megbízott közegeket is) azzal értesítendő, hogy ezen rendelkezést a vámtárgy mindkét oldalán kifüggesztendő vámszabályzatba jelen rendeletre hivatkozással pótlólag vegyék fel. Budapest, 1897. évi december hó 19-én. A miniszter helyett Vöröss s. k. államtitkár.

A nemzetiségi sajtóból.

Az oláhok legújabb terve.

Az oláh izgatók vakmerősége csakugyan határtalan. Most azt tervezik, hogy a magyarországi oláhok is megünnepeljék az 1848-iki szabadságharc félszázados évfordulóját, még pedig a maguk szellemében, úgy, hogy az ünnepelés nagyszerű dícsőítése legyen a magyarországi, főképpen pedig az erdélyrészi oláhság 1848-iki szereplésének. Hogy ez mit jelent, azzal tisztában lehet mindenki, aki ismeri ennek a szereplésnek a történetét. Ez az ünnepelés, ha csakugyan létrejönne, a leggaládabb hazaurulás lenne. Ez már nemcsak afféle közönséges politikai tüntetés volna a magyar állam ellen, hanem valóságos forradalmi jelleggel bíró akció és egyenes, még pedig durva megsértése az uralkodónak is. Az oláhság 1848-iki szereplésének ünnepies dícsőítése azt jelentené, hogy a magyarországi oláhok most is készen volnának a magyar nemzet ellen azokra a kegyetlen és alávaló gyaláztatásokra, amiket 1848-ban elkövettek. Sőt az efféle jubilálás nyílt felhívás lenne a magyarországi oláhokhoz arra, hogy megismételjék azt, amit félszáz esztendővel ezelőtt elkövettek.

Nem tudjuk, hogy minő álláspontot foglal el a kormány az oláh izgatók e tervével szemben. Annyi bizonyos, hogy ha engedné az ünnepelés megtartását, szertelen gyámoltalanságról tenne tanúságot. És a meennyiben arról is van szó, hogy Bukarestben is megünnepeljék az oláhok 1848-iki szereplésének félszázados jubileumát, ami nem lenne egyéb, mint a szomszédos állam polgárságának a magyar állam ellen való nyílt állásfoglalása és a magyar nemzetnek legimpertinensebb megsértése, a kormánynak okvetlenül oda kell hatnia, hogy Romániában efféle gyaláztatóság meg ne essék.

Az oláhok készülődéseiről egyébiránt közöljük a M. É. című könyvmatos után a következőket:

A szabadságharc ötvenéves évfordulója

alkalmából az erdélyi és délmagyarországi románság körében oly terveket vetettek fel, amelyek a legnagyobb mértékben megérdemlik a magyar sajtónak és az illetékes köröknek figyelmét. A román izgatók ugyanis azzal foglalkoznak, hogy ők is megünnepeljék azoknak a harczoknak az évfordulóját, amelyekben a románság oly dicsőn küzdött — a maga módja szerint. Ehhez hasonló lenne az ünnepelés is. Mindenekelőtt május 15-ére Balázsfalvára nagy ünnepélyes népgyűlést akarnak egybehívni, amelyen — Barnucz emlékét akarják ünnepelni. Azután Bukarestben terveznek román gyűlést, ahol a román liga és a diákság közreműködésével tüntetnének a magyar állam-észme ellen. Itt a román nemzeti ujjáébredés eszméjét akarnak ünnepelni. Tervezik végül egy népies munka kiadását, amelyben az 1848-iki eseményeket írják le román szempontból. Végül gyűjtést akarnak indítani egy román emlékműre, amelyet Balázsfalván állítanának fel. A terv kivételére legközelebb bizottság alakul, amelynek Budapestben és Bukarestben is nagy számban lesznek tagjai. A román sajtó nem csinál titkot a tervekből és a „Tribuna“ szombati száma bombasztikus vezércikkben hívja fel a román népet a terv megvalósítására. Jellemző a román felfogásra nézve ez a felhívás, amelynek néhány érdekesebb részletét itt közöljük:

„Mily lélekemelő látványosság lenne — ugymond a Tribuna — egy nagy népgyűlés a szabadság mezején, Balázsfalván. Dícsőségünk e helyén százezren összegyűlve lelkesedéssel esküdnek mindnyájan Barnucz evangéliumára! Esküdünk, hogy mindvégig azok leszünk, amik 1848-ban voltunk, végsőig hű harczosok a trón és hazánk és népünk szabadsága mellett.“

„Milyen magasztos volna Bukarestben, a szabad testvérek között egy nagy román gyűlés.“

„Ami pedig azt az ellenvetést illeti, — végzi cikkét a Tribuna — hogy a kormány nem engedné meg azt, hogy a románok megünnepeljék 48. félszázados évfordulóját, ezzel senki se törődjék! Mert nincs törvény, mely megtilthatná egy népgyűlés tartását.“

Népies téli gazdasági előadás Maros-Ujvárt.

— Sajtó tudósítónktól. —

Maros-Ujvár, 1898. jan. 30.

Ötödik népies téli gazdasági előadást tartotta a vármegyei gazdasági egyesület a mai napon községünkben. A gazdasági egyesület képviselőiben Nagy-Enyedről Gáspár János vm. főjegyző, egyes igazgató, br. Bánffy Kazimir, Sándor Jenő, továbbá az előadók megérkezvén, d. e. 1/211 órakor a „Stefánia“ intézkedő nagytermében mintegy 70—80 hallgató jelenlétében vette kezdetét az előadás. Ott láttuk Maros-Ujvár több intelligens birtokosát, a vidéki gazdaság egy részét, a kisebb paraszt-birtokosok közül 25—30 jobb módú gazdát; sajnos tapasztaltuk, hogy a vidéki kisebb és közép birtokosság nem jelent meg, pedig az előadók tárgyai őket is érdekeltették volna. Első előadó Gálffy János szől. és borászati felügyelő a szőlőtermelésről, kapcsolatban a filloxera elleni védekezésről tartott igen érdekes szabad előadást. Kifejtette szőlőművelésünk okszerű haladását és felhívta a hallgató közönség figyelmét, hogy

a folyton szaporodó filoxera-vésszel szemben miként lehet sikeresen védekezni. Gyakorlatilag bemutatta a különféle ojtási (fás és zöld) módokat, a különböző védekezési eljárásokat stb. Kiválóan érdekes előadását zajos éljenzéssel honorálta a hallgatóság.

Második előadó Székelyhidy Viktor „A termő talaj okszerű megműveléséről” tartott szabad előadást. Gyakorlati példákkal kimutatta, hogy a jó, mély talajművelés mily hatalmas termésteleket biztosít a gazdának és a holdankenti terméstelekek évről évre miként emeltetnek a jó művelés által.

Majd áttért a takarmány-növények termesztésére, kapcsolatban a jó talajműveléssel, itt is kimutatván a holdankenti termésteleket %-ban.

Minikét előadást Kurta Károly jegyző tolmácsolta román nyelven a jelenlévő román gazdátársainknak.

Egyesületi titkár által 70 drb hasznos gazdasági füzet osztatott ki ingyenesen a hallgatóság között. A legközelebbi előadás február 13-án Magyar-Bükkösön lesz.

Reméljük, hogy a marosújvári járás közép birtokossága ott nagyobb számban lesz képviselve, mint Maros-Ujvárott. **

Az újságírás titkaiból.

II.

A Muzsa a piacon.

Néhány héttel ezelőtt Budapesten egy fiatal, tehetséges kezdő poeta elcsigázva kapaszkodott fel harmadik emeleti lakására és ott kimerülten roskadt le karszékebe.

— Borzasztó! — sóhajtott fel keservesen, mint egy elégia refréje, — három hét óta kiadótól kiadóhoz járok és mégsem sikerült egyet rábeszélnem a Lidérczlángok kiadására . . .

S tenyerébe hajtván fejét, bus elmélkedésekbe bocsátkozék vala. A kicsi, de barátságatlan szobáskába melábusan szállott a téli alkonyat, amely a nyári alkonyatnál azért is kellemetlenebb, mert nem csak sötét, hanem hideg is. A kandallóban nem pattogtak a hasások, amelyek divatjukat multák ugyan a novellákban, de sajnos, divatjukat soha sem multhatják a valóságban. A poeta már ismét el akarta hagyni hideg otthonát, hogy egy kávéház jótékony, meleg vendégszeretettel keresse fel és ott elpikolozza vagyonának romjait, — amikor az ajtóban egy látogatóba ütközött.

Első pillanathban azt hitte: valami alvászáró nyit a szobájába. Magas, karcsu nőalak volt a belépő, akinek tagjaira csak egy szellős chiton borult. Leple alól kikanonkált az aranyos lant s a poeta erről ráismert, hogy Erato, a költészet muzsája áll előtte.

— Jó, hogy megcsiptem önt! — szólott ifju kedvencéhez az istennő. — Ej, be magasan lakik . . . A harmadik emelet meredekebb, mint a Parnasszus . . .

— Jöjjön be hamar! — S kézen fogta őt a poeta. — Még megfázik ebben a szellős kosztumban! Igaz, hogy nálam sincs valami gőzfürdő meleg, de majd harmat-vállaira teritem a köpönyegemet . . .

— Sohse feljen! Tudja, mi istenek nem fázunk. Hideg a vérünk: az ichor . . . Azonban csakugyan helyet foglalok Önnel. Van egy cigarettája?

— Hogyan? Kegyed, a klasszikus kor gyermeke, cigarettázik?

— Persze. Óh, még más dolgokat is fog nálam tapasztalni, amik bámulatra indítják. Hanem térjünk egyenesen látogatásom tárgyára. Ön egy kötet verset akar kiadni . . .

— Barátaim unszolására . . .

— Tudom. S teljességgel nem kap rá kiadót. Már pedig ön nem akarja az irodalmat megfosztani a költészet kincseitől. Jól teszi, fiatal ember. Csak adja ki a kötetet bátran és pedig a saját költségére.

— De hogyan, mikor egy árva krajczárom sincs reá? Ha csak nagysád nem hajlandó kölcsön adni.

— Sajnálom, de a Parnasszus hegyében arany nem terem. Hanem egy jó tanácsossal szolgálhatok. Önnek eddig csak én és kollégám, Kalliope voltunk a munkatársai. Fogadja ezentul szolgálataiba a vigéczeket is.

— A vigéczeket?

— Igen. A hirdetésgyűjtő vigéczeket. Azok a viruló gyarak, gazdag részvénytársaságok, versenyző cégek reklámjaival fogják kibővíteni az ön költeményes kötetét. S ha a vigéczek ügyesek, — amiben nincs semmi kétség, mert a mai vigéczek megannyi legendai alakok, — önnek nem hogy pénzébe kerülne, hanem még busás hasznot is vág zezbre. S esetleg megjelenik művéből a második, bővített kiadás, — persze, hirdetésekkel bővített kiadás . . .

A poeta elbámult.

— S te, Helikon büszke leánya, te tanácsolod ezt nekem?

— Kérem, semmi tegezés. Csak versben vagyok kénytelen eltűnni ezt a konfidenciát. Prózában tartsa meg a modern társadalmi érintkezés szabályait. Tehát igen is én adom önnek ezt a praktikus tanácsot. Mert hát nekem is, a Pieridák gyermekének, meg kellett értenem a kor intő szavát. Mit ér az ihlet, a lelkesedés? Konyítani kell a dolog üzleti részéhez is, különben felkopik az állunk, kedves barátom. Eleinte feltűnést fog kelteni ez a reform a poézis terén. De később beletörődnek a poéták és a közönség s legközelebb a Mese a varrógépről e címmel jelenik meg: Mese a Singer-varrógépéről . . .

Az ifju egyre csóváltatta a fejét, de végre is kénytelen volt engedelmessé válni a Muzsa parancsszavának, aki mindjárt szolgált is neki néhány ügyes hirdetés-gyűjtő címével.

— De vigyázzon! — szólott vissza, mikor távozott, — hogy be ne csapja a közvetítő. Ne igérjen neki többet harmincz százeleknél!

II.

A tisztelt olvasó, a fentieket kegyesen végigfutván, azt hiheti, hogy én tréfálok. Pedig komoly valóságot beszélek. A közel jövőben megjelenik a magyar könyvpiacra az a korszakalkotó kötet, amelyben a Muzsa praktikusságának fényes bizonyossága lesz. Előli hangulatos alanyi költemények, melábus akkordokkal végződő alagyák, hátul pedig hangzatos reklámok és rítkó betűkkel szedett hirdetések teszik a könyvecskét érdekessé. Sőt a szöveg közé is vesznek föl hirdetések, amelyek persze tetemesen drágábbak lesznek a költeményes-könyv rendes hirdetési rovatának közleményeinél. Ezek a reklámok különösen megkapóak lesznek; s hogy az olvasóknak némi fogalmat nyújtsak róluk: előre ide iktatok egy ilyen hirdetéses költeményt az érdekes könyvecskéből:

Carmen lugubre.

— H—sz. A.-nak. —

Előmbé tűnsz, mint tiszta álom,
Tavaszi, szűzi hajjalon,
Fehérből vagy, én ideálmom,
Miként a hamvas lilium.

Török József

gyógyszerész.

Ajánlja a legfinomabb

Lilium-crémet

Kitűnő bőrszépítő és fehéritő szappan.

Egy tégly ára 60 kr.

Szemed rám oly puhán, szeliden
És angyal-jósággal ragyog,
S előtted mégis reszket szívem,
Ajkam zavartan csak dadog.

Dr. Drill Tivadar

intéző

hebegők és dadogók számára.

! Biztos siker!

De tán mégis megértesz engem
S egymás karjába roskadunk.
Ah! a jövőn hányszor merengtem!
Látom szerény kis otthonunk . . .

Üzlet-áthelyezés miatt

végeladás!

Dózsa Festvérek

butorkereskedése

Ebédő-, szalon- és hálószoba-berendezések.

De jaj, ha búmat meg nem érted,
S hideg maradsz, könyörtelen,
Mely most édes reménynyel eltet:
Mégül akkor a szerelem.

Első nagyenyedi

temetkezési vállalat.

Mérsékelt árak.

Pontos kiszolgálás.

Hazai poétáink nevében melegen üdvözölöm az ifju poétát uttörő munkájáért s azt hiszem, hogy velem együtt a tisztelt olvasó közönség is türelmetlenül várja a korszakalkotó verskötet megjelenését.

Tauber Cornél.

Vegyes hírek.

— Kérjük t. olvasóinkat hátralekös előfizetéseik gyors beküldésére.

— Áthelyezés. A m. kir. igazságügy-miniszter Svarcz Lajos nagyszombeni kir. törvénytörvénybíró és Haupt Gusztáv vizaknai kir. járásbírói aljegyzőket kölcsönösen áthelyezte.

— Tűzoltói közgyűlés. A nagyenyedi önkéntes tűzoltó-egylet évi rendes közgyűlését f. hó 6-án (vasárnap) d. e. 10 órakor tartja a városház dísztermében, melyre való megjelenésre az egyesület iránt érdeklődőket, valamint a tagokat ez uton is felhívja a parancsnokság. A gyűlés programja, mely 6 pontból áll, lapunkban már régebben közölve volt.

— Ipartestületi bál. A nagyenyedi általános ipartestület által f. hó 5-ére tervezett bálra nagyban folynak az előkészületek. A terem díszítése már kezdetét vette, a meghívókat pedig, melyek nagyon szép

kiállításnak, szétküldötték. A rendező bizottság e helyen kéri fel a közönséget, hogy ha valaki meghívót nem kapott volna, de arra igényt tart, úgy értesítse az elnökséget, mely szívesen tesz eleget a kívánságnak. Jó vendéglősről és cigányról a rendező bizottság gondoskodott.

— **Figyelmeztetés.** Nagyenyedi ev. ref. egyházközségünk mindazon tagjai, kik az országos ev. ref. egyházi közalap (domestika) javára eddig rendes járulékkal meg voltak róva, figyelmeztetnek arra, hogy azon esetre, ha a múlt 1897. évi kiadás meennyiségével szemben valamely észrevételük van, az említett évre szóló összeírást folyó évi január 31-től kezdve február hó 14-ig bezárólag t. Málusi Lajos ének-vezér tanító úrnál megtekinthetik s ezen határidőn belül felszólalásukat mind a maguk, mind a mások járulékaival szemben írásban vagy előszóval megtehetik. Együttal felhivatnak egyházközségünk mindazon önálló új tagjai, kik eddig közalapi járulékkal meg róva nem voltak, miszerint ugyancsak a fenti határidő alatt t. Málusi Lajos ének-vezér tanító úrnál jelentsek be, hogy a zsinati törvény értelmében, vagyoni és kereseti viszonyaikhoz képest, melyik közalapi fizetési osztályba ohajjták magukat felvételni. Nagy-Enyed, 1898. január 28-án. Gáspár János, egyházközségi fogondnok.

— **Helyreigazítás.** A következő sorok közlésére kértünk fel: A nagyenyedi általános ipartestület által folyó hó 5-ére tervezett bábra vonatkozó meghívóban több helybeli iparos polgártársunk neve nincs a rendező bizottság tagjai közé felvéve. Miután a testületnek tudomására jutott, hogy némelyek ezt zokon vették, az ipartestület előjárósága kötelességének tartja kijelenteni, hogy a rendező bizottság névjegyzékéből kimaradt tagok tévedésből, nem pedig nem akarásból maradtak ki. Nagy-Enyed, 1898. február 1-én. Az előjáróság.

— **Az „öreg“ Szász Károly** című tárczának folytatása mai számunkból technikai akadályok miatt kimaradt. Jövő számunkban azonban mindenesetre közölni fogjuk e kiválóan érdekes életrajz folytatását.

— **Hirtelen halál.** Veres Károly városi rendőrszolgája január hó 30-án a vasúti állomáson volt szolgálatban, ahonnét reggel 1/2 5 órakor visszatért az őrszobába, itt hirtelen összeesett és eszméletlenül terült el a szoba padlatán. Rendőrtársai hamar felemeltek és ágyba helyezték, orvost hívva rögtön a beteghez. Délután fél 2 óráig feküdt eszméletlenül, ekkor meghalt, mielőtt bár egy percre is eszméleteére tért volna. Temetése e hó 1-én folyt le. Az elhalt özvegyet és hat kis árva hagyott maga után.

— **Requiem.** Gyulafehérvárt e hó 29-én délelőtt 10 órakor a főtéri szt. Ferencz-rendű apácák templomában requiem volt Novák Ferencz kir. tan. polgármester ifju virágában elhunyt Endre nevű fia halálának egy éves évfordulója alkalmából. A gyászoló családon kívül a városi tanács egész tisztviselői kara s a családnak több ismerőse volt jelen a gyász-isteniszteleten.

— **A közigazgatás reformja.** A belügyi tárcza költségvetésénél — mint értesülünk — Perczel Dezső belügyminiszter részletesen nyilatkozni fog a közigazgatási reformról és különösen azon javaslatokról, melyek a miniszteriumban eddig elkészültek és amelyek első sorban fognak tárgyalás alá kerülni. Miután a költségvetés letár-

gyalása után a képviselőháznak szünete lesz, a kormánynak az a szándéka, hogy e javaslatok egynémelyikét mielőbb a képviselőház elé terjeszti, hogy az mielőbb foglalkozhasson vele.

— **Állategészségügyi kimutatás.** Lépfene: Kuffalva 3 udvar. Veszétség: Polyána 1 udvar. Takonykór és bőrféreg: Gyulafehérvár 1 udvar. Ragados száj- és körömfájás: Alvincz 2 udvar, Krakkó 5 udvar, Magyar-Igen 1 udvar, Maros-Váradja 1 udvar, összesen 4 község 9 udvar. Sertésvesz: Koslárd, Maros-Szent-Benedek, összesen 2 község.

— **Az állategészségügy államosítása.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter az állategészségügyi szolgálat államosítását tervezi. Az erre vonatkozó előmunkálatok már befejezésükhöz közelednek. A miniszter az államosítással kapcsolatban az egész állategészségügyi szolgálatot újraszervezi.

— **Az egészség könyve.** A kolozsvári keresk. és iparkamara a kereskedelmi miniszter úrtól vett értesülés alapján figyelmezteti az érdekelt iparos köröket, hogy dr. Békesy Géza orvos, belügymin. fogalmazó szerkesztésében „Az egészség könyve“ cz. népszerű és tanulságos munka megjelent, amely világos, könnyen érthető módon tárgyalja, hogy a testi egészség a lehetőséghez képest mi módon őrizhető meg; rámutat az egészségnek az ipari foglalkozásokkal járó veszélyeire, továbbá tanácsokat ad arra nézve, hogy az előforduló különböző betegségeknél milyen eljárás kövessék addig is, míg orvosi segély érkezik. A mű szerzőnél rendelhető meg 60 kr., 100 példány együttes megrendelésénél 1 drb 50 kr-ba kerül. Kolozsvár, 1898. január 29. Sigmund Dezső elnök. Gántán Zsigmond titkár.

— **Meghívó** a sz.-udvarhelyi ev. ref. kollegium nagytermében f. évi február 5-én d. e. 10 órakor tartandó nyilvános ünnepélyre. Az ünnepély sorrendje: 1. XC. zsoltár: éneklő koll. ifjuság. 2. Rossini: „Nyitány“; előadja az ifj. zenekar. 3. Megnyitó beszéd; tartja Sebesi Ákos, fogondnok. 4. Székfoglaló értekezését felolvassa Szabó, András r. tanár. 5. Harrach: „Népdalegyveleg“; előadja az ifjusági énekkar. 6. Székfoglaló értekezését felolvassa Fejes Áron, r. tanár. 7. Üdvözlő beszéd; tartja Gönczi Lajos, igazgató. 8. Goll J.: „Rákóczi-induló“; előadja az énekkar. 9. Mascagni: „Intermezzo“ a „Parasztbecsület“-ből; előadja az ifj. zenekar. 10. Bod Károly r. tanár üdvözlése 25 éves tanári működése alkalmából a koll. előjáróság, tanári kar és az ifjuság részéről. 11. Erkel: „Hunyadi induló“; előadja az ifj. zenekar. Ezen ünnepélyre a t. szülőket s az érdeklő közönséget tisztelettel meghívja Sz.-Udvarhelytt, 1898. január 27, a Kollegium előjárósága.

— **Népfelkelők felfogyverzése.** A népfelkelési zászlóaljnak ismétlő fegyverekkel való ellátására szükséges puskákat a honvédelmi miniszter már mind beszerezte. E zászlóaljak részére továbbá szükséges ruházat, felszerelés és tölténykészlet is teljesen beszereztetett, azok nagy részét a honvéd főruharkartárból rendeltetésük helyére már ki is szállították.

— **Ezüstkoronák és nikkelpiszulák.** Az állami számvevőségek kimutatása szerint a múlt év IV-ik negyedében sem ezüst egykoronást, sem 20 és 10 filléres nikkelt-váltópénzt nem vertek, mert a törvény

értelmében ezekből az érmékből kiverethető 60, illetve 80 koronaérték már kiveretett. Az ezüst egykoronásokból a múlt év végéig forgalomba bocsátottak 59.761.000 koronát, készletben maradt 239.000 korona. A 20 és 10 filléres nikkelt-váltópénzből ugyancsak a múlt év végéig kiadtak 17.983.600 korona-értéket, a készlet tehát tesz 16.400 korona-értéket, mely egész összegben 10 filléresekre esik. Folyamatban van a 2 és 1 filléres bronz-váltópénz veretése. Ezen érmékből a múlt év végéig vertek 4.611.803 korona értéket, átadtak a forgalomnak 2.222.023 korona és 11 fillér értéket s így maradt készletül 2.389.780 korona és 07 fillér érték.

— **„A betyár szerelme“** című parasztdrámát jelent meg Mangold Gusztáv szövegére Ivánfy (Greizinger) Ivántól, Klökner Ede budapesti zenemű-kiadó kiadásában. Egy hatásos népballada, tele drámai hatással s megrázó közvetlenséggel. A minden ízében magyaros kompozíció Kiss Mihálynak, a népszínház jeles művészenek van ajánlva, ki azt legközelebb betét gyűjtemént fogja énekelni egyik népszínműben. Ára 80 kr. Ugyancsak Klökner Ede kiadásában jelent meg a népszerű tánczene-komponista Yvon Ch. „Leány-álom“ című keringő-intermezzója, mely forma s dallam-szövege tekintetében méltó társa az anyyira felkapott Gillet-féle „Loi n du Ball“-nak. Ára 90 kr.

— **Bémítő bűnperek, politikai szenzációk** foglalkoztatják most a közönség szenzációt hajhászó részét, de azt, aki a szellemi élvezetekben találja gyönyörűségét, sokkal jobban érdekli az, hogy ez év folyamán milyen lapot járasson. Mi azt ajánljuk mindenkinek, hogy a „Képes Családi Lapok“-ra fizessen elő, mert akkor egy kitűnően szerkesztett és kiállított képes-irodalmi hetilapra tesz szert, mely minden héten pontosan jelen meg s mely — amellet, hogy egy évre csak hat forint, félévre három forint, negyedévre egy forint ötven krajczár — még ha a csomagolásra és postaköltségekre 80, 40, illetve 20 krt mellékelünk, négy, kettő, illetve egy ajándék-regényt is juttat előfizetőinek. Mutatvány-számot ingyen küld a kiadóhivatal. Budapest V. Vadász-utca 14. szám.

Meteorologiai jelentés jan. 29-től febr. 1-ig.

Nap	Óra	Légnyomás 700+	Hő	Szél irányja és erő- sége	Borulat	Csapadék	Hő napi max. min.
29	7	75.8	-3.2	N ₁	1	—	
	2	76.9	+2.0	N ₂	2	—	+2.0 -5.0
	9	77.3	-3.8	—	3	—	
30	7	74.3	-3.6	—	10	—	
	2	69.6	+4.0	N ₁	1	—	+4.8 -4.0
	9	66.3	-2.0	N ₂	3Δ	ny.	
31	7	60.5	+0.4	N ₂	6	—	
	2	55.5	+6.0	S ₁	10●	0.2	+9.0 +0.0
	9	54.5	+1.2	NW ₂	2	—	
1	7	59.0	+1.8	—	5	—	
	2	62.1	+3.1	—	10	—	
	9						

Kilátás: Enyhe, esőre hajló.

* A légnyomás tenger színére van átszámítva. — Hő C° fokokban. Szél iránya: N = észak, S = dél, E = kelet, W = nyugat. Szél erőssége = 1-10-ig. Borulat foka = 1-10-ig. Csapadék mennyisége milliméterekben értendő. ● = eső, * = hó, ▲ = jég, Δ = dara.

Apróságok.**Vendéglőben.**

Pinczér: Van jobb borunk is, de annak literje nyolczvan krajczár.

Vendég: Nem kell nekünk jobb, hozzon csak jót.

Pinczér: De a jó bornak forint a literje.

Katedra-virág.

Tanár (a viz jelentőségéről beszélve): Azután ne feledjék el, uraim, hogy ha nem volna vizünk, nem tanulhatnának uszni. Hány ember fuldalna meg akkor!

Egy rövid sürgöny.

Egy uri ember Pestről haza akarván utazni, táviratozott ispánjának, hogy jöjjön be érte, e rövid két szóval:

— Morgen komme.

De biz az ispán se morgen, se übermorgen nem jött be; utoljára fogadott kocsin kellett hazamennie.

Otthon aztán feddeni kezdte az ispánt, hogy miért nem fogadott szót, mikor ő megizente, hogy „komme!“ (jöjj).

— Igen ám, — menti magát az ispán, de „komme“ azt is jelenti, hogy „én jövök“. Máskor izenjen a téns ur világosan s ha azt akarja, hogy én menjek „be“, hát akkor telegrafiroztassa azt, hogy „bekomme“.

Megnyugtató.

Ur (kiszáll a kocsiából): Hallja maga kocsis, az eső befolyik a kocsiába. Hát min-dig így van ez?

Kocsis: Nem, csak ha esik az eső.

Takarékos férj.

— Mondd csak, édes férjecském, mit ve-gyek neked ujévi ajándéknak?

— Semmit se, kedvesem, köszönöm, az idén takarékoskodom kell.

Irodalom.**Párbaj-Codex.**

Clair Vilmos könyvéről.

Azok, akik eddig Magyarországon a párbajjal s általánosan a lovagias ügyekben irányt adó szabályokkal, fontos elvekkal közelebbről foglalkoztak, sajnálattal tapasztalhatták, hogy bizony a magyar könyvpiacra olyan könyv, amely az egyes esetekre kiterjeszkedőleg szakszerűen kodifikálja a lovagias ügyek elintézésének s ezzel szorosán összefüggőleg a párbajuak iránytadó szabályait — nem jelent meg. A Chappon és Bolgár könyvei hasznos és megbízható munkák a maguk nemében, de sem nem olyan bővekek, sem nem oly általánosságban mindenre kiterjeszkedők, mint Clair Vilmosnak, a jeles írónak és a budapesti társaságban évek óta elismert párbajtekintélynek Párbaj-Codex című munkája, amelynek alig néhány hónap alatt már a harmadik kiadása forog közkezen. Olyan irodalmi és társadalmi siker ez, amilyennel más könyv Magyarországon aligha dicsekedhetik.

Clair Vilmos könyvét első sorban kiválóan jellemzi békés tendenciája. Minden ügyben, ahol a lovagias elvek sérelme nélkül a békés elintézés lehetséges, a Párbaj-Codex ezt választja, nem állva a fegyveres elégtételadás elkerülhetlenségének rideg álláspontjára. Ezért fontos munka, a társadalom szempontjából, a Clair könyve. Eddig bizonytalanság uralkodott igen sok esetben. A segédek legjobb akaratuk mellett sem tudtak eligazodni egy-egy komplikáltabb ügyben a párbaj előkészítésénél; ha azután ez

végre-valahára nehezen sikerült is, eltérő nézetek, különböző felfogások uralkodtak a párbajozás módja, a felek felállítása, a segédek hatásköre, jogai és kötelességei tekintetében. Főérdeme a békés tendencia mellett az új Párbaj-Codexnek, hogy e bizonytalanságokat eloszlatja, s ahol a kodifikálandó anyag a paragrafusok szűk és inkább általánosságokra, mint egyes esetekre kiterjeszkedő korlátai közé nem fért, ott világos szakavatottságról, nagy élettapasztalatról és főleg becsületbeli ügyekben nyilatkozó férfias érzésről tanuskodó magyar-rzó jegyzetek kísérik a szöveget. Becses részei ezek az egyes komplikált esetekre vonatkozó glosszák a párbaj-codexnek. Telve vannak szubtilis, finom megkülönböztetésekkel, érthető, logikus, világos utasításokkal.

A külső formásokra is részletesen kiterjed a szerző figyelme. Hiszen mily sokszor történik, hogy a legkisebb formalitás is döntő fontossággal bír akár a társadalom, akár a törvény előtt. Figyelme kiterjed a formásokra, de nem helyezi azokat előtérbe, hanem mindenütt hangsúlyozza és főhelyre állítja azokat a lovagias elveket, amelyek az egymással szemben álló feleknek kell, hogy a becsületbeli ügyekben irányt szabjanak.

A gyakorlati életben, különösen azoknál, akiket szűkebb körű törvényeik egyenesen utalnak arra, hogy minden rajtuk esett sértésért lovagias uton kérjenek elégtételt, valóságos nélkülözhetetlen munka lesz ez a Párbaj-Codex.

Hányszor akadtak fenn a tárgyaló segédek például a párbajképesség fogalmának meghatározásában? Clair Vilmos a párbajképesség megítélésében a társadalom elfogadott szabályait tesztirányadókká. „Nem szabad engedni, — írja — hogy éretlen gyermekek megvívjanak, de viszont azt sem lehet kimondani, hogy csak bizonyos életkor, vagy érettségi bizonyítvány jogosít a lovagias társadalomba való belépésre.“ A párbajképesség kritériumául a sértések mérlegelésére és megítélésére megfelelő férfias érettséget kívánja megváltól, aki a becsülettel összeférhetetlen cselekmény miatt bírói vagy becsületbírói ítéllettel megbélyegezve nincsen.

Ez csak egy példája a finom megkülönböztetésnek, a törvényhozói körültekintésnek és tapintatosságnak, amelylyel a szerző a paragrafusok megszerkesztésénél eljárt.

Szigoruan megállapítja a sértés fogalmát is. Minden szó, irás, rajz, szándékos mozdulat, vagy ütés, amely a társadalmi életben egymás iránt kötelező gyöngédséget, az önértetet vagy a becsületet támadja, sértést képez. (II. 8. §.)

A sértés ezerféle arnyalatai, fokozatai közül három főcsoportot választ ki: 1. az egyszerű sértést, 2. a gyalázást, 3. a tetteges bántalmazást.

Érdekes megjegyzése az, hogy lovagias ember általában nem vetemedik tetteges-ségre. Kimondja azt is, hogy egy és ugyanazon sértésért csak egy elégtételt lehet követelni. Részletesen foglalkozik a sértett fél jogaiival és a sértő fél kötelességeivel. Tizennégy paragrafuson keresztül tárgyalja a kihívás elveit és formalitásait s itt teszi azt a szép és igaz megjegyzést, amelynek tulajdonképpen a párbajképességről szóló fejezetben lett volna a helye, de azért is helyt áll: „Ha a kihívó katonatiszt, annak párbajképessége kétségbe nem vonható s így kihívása sem utasítható vissza.“

Néhány rövid, szigorú megjegyzés után, amelyek a párbajfegyverekre vonatkoznak, áttér a segédekre s azok kötelességeire. Véleményünk szerint a könyvnek ez a hatvan szépen kommentált, logikus paragrafusa képezi a munka fénypontját, s ez az a passzus, ahol a szerző hosszú élettapasztalata, finom izlése és a lovagias ügyek elintézése körül szerzett évtizedes gyakorlata érvényre jut.

Pontosan meghatározza, hogy kik nem lehetnek segédek és szabályokat ad a segédeknek a tárgyalás módjára nézve. Szigoruan lelkiükre köti, hogy „minden lehető kövessenek el, hogy az ügy, ha csak lehetséges, békés uton s mind a két fél részére becsületos módon nyerjen elintézés, akár találják szükségesnek a párbajt, akár nem.“ Kijelöli, hogy mely esetekben van hivatva dönteni a becsület-, párbaj-, vagy fegyverbíró, mikor szakíthatják meg, sőt mikor kötelessége a segédeknek — még életük veszélyeztetésével is — megszakítani a párbajt.

Könyve második részében magukról a párbajokról szól a szerző. Sorba veszi a kard-, vitór- és pisztolypárbajokat, amely utóbbiaknak hat nemét különbözteti meg s kodifikálja részletesen. A harmadik részben a kivételes párbajokat írja le, jó eleve kijelentve, hogy ezek a kivételes párbajok a lovagiasság fattyuhajtásai és hogy senki sem köteles, még ha a legsúlyosabb sértést követte is el, kivételes párbajt elfogadni. Végül a negyedik részt a becsületügyi bíráskodásnak szenteli, utasításokkal a bíróságok megalakítására és működésére nézve s függelékekkel a jegyzőkönyvekről.

Ezekben végzett a párbaj- és becsületügyi szabályok anyagának kodifikálásával, s miután a bevezetésben részletesen megírta a párbajuak, mint egészen az ó-korba visszanyúló intézménynek történetét, a könyv végén a párbajok fejlődésének nagyfontosságú tényezőivel, az egyes államoknak a párbaj ügyében hozott törvényeivel foglalkozik. Sorba veszi az európai államokat, amelyek közül jelenleg a magyar, osztrák, német, olasz, orosz, belga és svájci legislatura tekinti önálló vétségnek a párbajt. Az amerikai Egyesült-Államok, sőt Angolország is egyszerű gyilkosságnak, vagy legjobb esetben is szándékos emberölésnek minősíti a halállal végződött párbajokat.

Egy szóval Clair Vilmos Párbaj-Codexre régi, nagy hézagot pótló. Hisszük is, hogy hamar el fog terjedni a magyar társadalom ama rétegében, amely fegyverrel a kezében áll helyt, ha sért vagy ha megsértetik. De érdekes és tanulságos olvasmány azoknak is, akik meg akarják ismerni a párbajuak történetét, fejlődését, mai állapotát s mindazokat az igen különböző szempontokat, amelyek szerint az európai államok törvényhozásai a párbajt megítélik.

Mély pszichológiával, erős logikával van megírva és mindenek fölött korrekt tanácsokat ad az új Párbaj-Codex, világos tanúságot téve arról, hogy ámbár nagy nehezséggel jár a lovagiasság szabályainak paragrafusokba való szorítása, Clair Vilmos sikeresen oldotta meg feladatát.

A könyv minden nagyobb könyvkereskedésben, a szerzőnél (Budapest, VIII. Üllői-ut 22.) vagy postai uton a Budapesti Napló kiadóhivatala útján is kapható. Ára ajánlott küldéssel 1 forint 50 krajczár.

Molnár Ferenc.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

Az üzlet általában a megelőző hét színvonalán mozgott.

Vörös lóhere. A hangulat folytonosan szilárd. Azonban majdnem kizárólag a jobb minőségű után van kereslet, míg ellenben silányabb árut még a meglehetősen alacsony árak mellett is alig méltatták figyelemre. Külföldi jelentésekből értesülünk, hogy az európai kikötőkbe halmozott amerikai lóhere-készletek igen megfogytak és ennek folytán ismét nagy mennyiségű amerikai eredetű lóhere került az európai piacokra. Amerikából pedig újabb lóheremagtömegek vannak ma is utközben Európa felé.

Luczerna kereslete szintén kielégítő.

Muharmag is érdeklődést kelt és ára némileg emelkedett.

Baltaczim. Változatlan.

Répamag. Különösen az impregnált áru iránt nagy a gazdák érdeklődése, megbízható kereskedelmi árunak igen kielégítő kelete volt.

Jegyzések 100 kilónként nyers áruért Budapestén:

Vörös lóhere uj	38—45 ft
Vörös lóhere mult évi	34—38 "
Luczerna magyar, mult évi	40—50 "
Luczerna francia, uj	68—73 "
Luczerna olasz, uj	45—55 "
Baltaczim	13—13 ¹ / ₂ "
Mohar	5 ³ / ₄ —6 "
Bükköny	6—6 ¹ / ₄ "

Csarnok.**Ama régi délután.**

Irta: Krády Gyula

— A hitbuzgóság szép és nagyszerű erény, vélte Mária és kegyesen nézegetett maga elé. Gyermekem, maradj jónak és hívőnek, és félj a hitetlenektől, mint a tűztől.

Igy, Mária néni. Ő imádkozgatott, gondolkozott, ide-oda nézegetett egész nap. Sovány és bus volt, ránczba szökő homlokán azonban szorgosan valának elrendezve hamvas-szőke fűrtel. Oktatta Tildát, aki nem igen szerette az ajtatos csendességet. Mert még csak tizenhat éves vala. A regények olvasását szépnek és kedvesnek tartotta. De őt a néni nevelte. Tudniillik Tilda csak egy kis árva leányka vala, és a néni, mint ő ezt gyakran hangoztatta, nyugodt lelkiismerettel ohajtotta lelkét teremőjének ajánlani ama távoli perczen és így a regényekről és egyéb fiatalos dolgokról természetesen szó sem lehetett.

Tilda!

E név szép. Remelem, sokaknak tetszik. A Tildák többnyire tizenhat évesek. Ruhájuk kék és fehér szalagos, finom szőke hajukat kecsesen csavarintják görög-kontyba fehér nyakuk felett. Mindenki így gondolkozik-e? — lehessen azt tudni? — de Bér ilyeneket álmodott a hosszú-hosszu éjjeleken, mikor a nedves és ködös október átalcsuszik a telbe fagyosan és temérdek aprószemű esőt hullajtva.

Bér szénfekete haju volt. Ő tanulmányozott, tanulmányozott, untalan tanulmányozott. Amint ez már a divatos írónál szokás, különös szemmel nézte meg az utcán szembejövőket, de a nőknek minden figyelmét szentelte. Szemük színét, élénk gömbölyűségét és kicsi keztyűs kezük fogását, — amint megemeltették ruhájukat, a lucskos dél-előtűkőn Bér Kálmán kiváló megfigyeléssel nézegette. De alább is tekintett. A csipkés

alsó szoknyák alól kitekintő cipőket, felebb a duzzadó harisnyákat imádatlalt környezte Bér Kálmán forró gondolataiban.

— Mi egy nő? Egy nő? Egy asszony? — gondolta — minden egy asszony. Ők a mosolygásé, amin által a szerelem szól be szívükbe, de övek a sóhajtás is, aminek szárnyán szenvedések és fájdalmak kelnek utra a lélektől, hogy holnapra visszatérjenek.

Ő leginkább az asszonyokkal foglalkozott. Természetesen csak gondolatban. Mert ismeretése nem igen volt. Tipkánét, akinél tizenkét forintokat fizetett egy igen sötét és igen szomorú hónapos zugért, — nem fokozta asszonyi ismerősnek. A leányokról nem sokat gondolt. „Egyformák és csak akkor lesznek igazán nők, ha asszonynyá lettek” — vélte Kálmán. De ez, mint sejtteni lehet, csak addig vala így, míg ama kék ruháján fehér szalagsokrokat viselő Tildával megismerkedett és — róla hosszú-hosszu éjjeleken csodálatosakat álmodott.

Hogy és miként történhetett ez Mária néni tudomása nélkül, azt sejtteni sem lehet. Jött, jött, mint egy sóhaj. A felhők mennek-jönnek, bizonyosan napkelet felől támad-e az erdőből kiszálló tavaszi fuvalom? És a folyó hajjai hol kezdődnek és meddig usznak fodrosan a ködös őszi délutánokon? Néhány felénk megemlése a kalapnak, gyáva pillantása a szemnek. Történet ez? De az eső hullott ezen a délutánon. Előbb aprón, azután egyszerre fonatosan, hosszsan credt meg a zeg-zugos utca felett. A hegyek pipáztak, amint átnéztek az utcasorok felett, a „Fekete kétpupu”-ból Gránicz ur, az első segéd, szorgalmasan dörzsölgette csodálatos nagyságu kezét, állván a boltajtóban, az eső sürgős igyekvéssel klippkloppolt a kopott szürke köveken, és Mária néni vénséges háza még messze esik ide a Feketeszűz-utcában. Tilda halvány ijedelemmel állt meg egy mély kapusarokban.

A víz itt duzzadtan ömlött a tátott sárkányfejű csatornából, Tilda megemelte ruháját és dobogott kis szivecskéje, amint kilesett a kapu alól. Bér Kálmán csakugyan jött nagy messziről. E délután illedelmes távolságból követte őt, amint Mária néni himzett oltárterítőit a kedves testvérekhez vitte, Tilda, — és im most itt jön, már befordul a Fekete-kétpupu mellett, vékony kávébarna nadrágját felgyűrte és úgy jön, mintha nem látna ama szürke kis zsaketet kilépni a Mózesi ház kapuja alól.

Gyáván köszönt, már tovább is haladt. De felénken megfordult és csendes mosollyal nézett Tildára:

— Kisasszony, ha esernyőm volna . . .

Tilda is mosolygott:

— Akkor felajánlom, — felelt rebbenő hangon a fehérszalagos kis kékruha.

Az utcán bőven ömlött az eső, az emberek nem igen mutatkoztak. Gránicz ur is nagyot ásítva fordult be a boltba és dudogtatva, tánczó lépésekben kezdett mászkálni a kék petróleumos hordók között.

A beszélgetés nagynehezen akart megindulni. Tilda halványan, mereven nézett a ködös hegyek felé. Bér Kálmán a zsebéből kivette a kezét és csinoska fekete bajuszát pödörte meg, azután újra visszadugta kezét. Tildát nézte, remegő kezét, finom, megmegreszkető orrczimpáit. „Be szép . . .” gondolta. „Be szép . . .” „Mint az élet, oly szép.” Szálltak csendesen a gondolatai.

— Ugy-e, Tilda a neve? — kérdezte halalkan. — A név is olyan, mint maga.

Könnyű pir szállt át a leány fehér arcán.

— Milyen? — kérde habozó, felénk hangon.

— Szép. Engem Bér Kálmánnak hívnak — mondta sebesen a fiu. És könnyedén sóhajtott, csak hogy ezen a hivatalos bemutatkozason már tulesett. Nem szerette a nevet hangosan kimondani, mert úgy hitte, hogy az nem kedvesen csengő.

— Tudom — szóló önfeledten Tilda. És mire észrevette magát, már mélyen elpirult.

— Én is ismerem már régeu, Tilda . . . Megengedi?

— Szólíthat így. A néni mondja, hogy úgy is még gyermek vagyok és nevétséges, ha megnagsádnának — mit még nem is tett senki. — Hisz én nem igen ismerék itt senkit.

— A néni szigorú — mondta Bér. — A néni, a néni . . . Nemde?

A leány nyugodtan mosolyogva felelt:

— Óh, nem. Csak szeret engem.

Igy inkább a nénirol beszélgettek. De epen csak azért, hogy ne álljanak egymás mellett szótlantul. A néni imádságairól, csörgő olvasójáról, a nagy virágu oltárterítőkről sok-sok kérdés tetetett Kálmán részéről és sok feleletet adott Tilda is. De közben zavartan és ijedten mosolyogtak egymásra. Hosszan és boldogan. Szinte remegett a a szive a férfinak. „Innen számítom, hogy élek . . .” gondolta. Majd: „Micsoda tanulmány! Első szerelme vagyok bizonynyal. A szive fiatal még . . . Szeret?” Az eső is beleklippkloppolt e gondolatokba. Csendesen sötétedett. Messze valamelyik utcában komolykodva ütött az óra a toronyban. A hangszó tompán és hidegen szállt el a nedves tetők felett és egy kóbor, azott fehér galamb kerengett az utcasarok felett.

De megindultak. Már szitált az eső, a ködök is sürűbben emelkedtek el a pipás hegyek felé. Egymás mellett lépegettek és már a nénirol sem beszélgettek. Hallgattak. A leány lopva pillantott a férfirra, Bér a bajuszát pödörgette és lassan, csendes mosollyal nézte oldalvált Tildát. „Szeret?” — gondolta. — „Vajjon szeret-e? Megmondja-e, ha kérde?” . . .

A Feketeszűz-utca sarkán azonban szólt Tilda:

— Már ne kísérjen. A néni . . . — Elmosolyodott felénken és szeretőn.

— Fog rám gondolni? — kérdezte gyorsan a ferfi.

Tilda lesütötte a szemeit:

— És maga rám?

— Mindig. Mert szeretem. Már régen. Szól?

A leány félig elfordította a fejét. Elnézett a sárgarézfedelű templom felé, a néni háromablakos zsindeyes háza messziről nézett ide kis fatornyocskájával, ahol galambok laktak. De hisz ő is galamb volt. Gyermek.

— Gondolok magára, Kálmán. — Mondta halkán, elfulladva. Sebesen megfordult. Szinte sirt, és a könnyeit felti, hogy végig peregnék fiatal arcán.

Tipegve, karcsun, ringatózva lépegetett. Kicsi cipői neszelve koppantak a szürke, vén köveken. Valami napsugár keltett rózsá ude, szőke hajára, révedező mosolyára. Kálmán a bajuszát pödörgette és sokaig, csillogó szemmel nézett utána. „Szeret, szeret”, ujjongott diadalmasan a szava. „Karcsu és mosolygó, a szeme hamuszürke, a tekintete biztató . . . Szeret.”

Mindjárt egész kis regényeket gondolt ki, amelyekben természetesen mindenütt Tilda volna a hősnő. „De még tanulmányozni kell...“ Gondolta. „Ha a lakásomra jönne és összecsókolhatnám!...“

Forrón és mélyen sóhajtott erre az izgatató gondolatra.

Tilda csak egy kis bolond szerelmes gyermek vala.

— — — Már nem mondom tovább. Csak még egy régi-régi délutánról kell szót ejteni, mikor aprószeműen hullott az október esője. Ez a néni életében esett meg. Hát mindenkinek az életében van egy régesrég délután. Esős, vagy mosolygó. De az emléke általeng az egész életen. Mária néni az ablaknál ült.

— Barna volt, délczeg, erős, szép. A neve Kálmán. Az én nevem csak Mari volt. Csak Mari, mert az apám nem szeretett. Anyám nem volt. Virágot hordtam a hajamban. Megcsókolt, esküdt és esküdt. Pedig csak diák volt még.

A Mária néni térdén ott feküdt a Bér Kálmán levele. Szerelmes, édes hangú, tele boldog szavakkal. Találgat kér. Mert szeret. Tilda is szereti őt, azt tudja.

— — — A néni elfogta a levelet és hosszú, hosszú mesét mondott ama régesrég délutánról, ami sok leányoknak tavaszán jó elő és emléke általeng az egész életen. Mert Tilda csak egy kis bolond szerelmes gyermek volt. Szőke és kék ruháján fehér csokrok volnának.

A történet vége?

Valami álom ez csak. A szív álma, amit dobogva susog el csendes percekben. A régi délutánokról már csak mesélni lehet, pedig a délutánok léteznek és még mindig megvannak de vajjon hihető-e, hogy az egyik délután hasonlít a másikhoz, és nem minden lány az hiszi-e, hogy ő a regék királykisasszonya, akit nem csal meg férfi, de hűségesen imádja az egész életen át?

A férfiak és a délutánok körülbelül mind egyformák. Tilda, a kicsi mosolygó szemű Tilda, komolyan hallgatta a nénit. Rebbent hosszú árnyékos pillája szemének, magában pedig azt gondolta: Óh, mily csodálatos dolog, hogy a néni is volt egyszer fiatal és az ő életében is történtek egy és más dolgok, amikre im emlékezik. De mi temérdek idő előtt lehetett ez! Oly igen régen, hogy az-

óta minden-minden megváltozott, leány-szivek, férfiak szerelme.

Ez a mese a régi délutánról, régi délutánjáról a szőke, kék ruhás Tildának.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÜRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-
gyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru-
gyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Selyem-damaszt 75 krtól 14 frt 65 krig méterenként, — valamint fekete, fehér, színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privátifogyasztóknak** postabér- és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig posta fordultával** küldenek: **HENNEBERG G. selyemgyáral** (cs. és k. udvari szállító) **Zürichben.** Magyar levelezés. Svájcba kétféle levélbélyeg ragasztandó. 5

4368—897. tkvi.

Árverési hirdetés.

A nagyenyedi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság által a nagyenyedi Kisegítő takarékpénztárnak Andoné György elleni végrehajtási ügyben végrehajtató kérelmére a végrehajtási árverés 50 frt tőke, ennek 1892. évi július hó 12-ik napjától járó 8% kamattal, 15 frt 20 kr már megállapított, valamint jelenlegi 5 frt 65 kr és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett végrehajtást szenvedő Andoné Györgynek a batizházi 9 sz. tkjvben A + 1—7 r. sz. a ingatlanaira 333 frt megállapított kikiáltási árban elrendeltetett.

Az árverés 1898. évi február hó 21-ik napján d. e. 10 órakor Batizháza községben fog megtartatni.

Árverezni szándékozók, végrehajtató kivételével, tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

Vevő köteles a vételért az árverés jogerőre válta után 3 egyenlő részletben, 15, 30 és 45 nap alatt, minden vételári részlet után az árverés napjától 6% kamatokkal együtt a nagyenyedi kir. adóhivatalnál mint bírói letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróság mint tkvi hatóságnál és Batizháza község előljárási irodájánál tekinthetők meg.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság Nagy-Enyed, 1897. december hó 1-én.

Csernátóni Vajda Péter,
kir. járásbíró.

1380 1—1

7113—1897. tkvi.

Árverési hirdetés.

A nagyenyedi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság által a kolozsvári kir. ítélőtáblának 1897. április 29-én 978 sz. a végzése alapján a nagyenyedi Kisegítő takarékpénztárnak Hodra János elleni végrehajtási ügyében az árverés 340 frt tőke, ennek 1894. évi február hó 1. napjától járó 6% kamattal, 25 frt 45 kr végrehajtási már megállapított és a még felmerülő költségeknek kielégítése csongvai 1. sz. tkjvben A +

12, 17, 18, 20—22, 24, 25, 27, 28, 31, 32 és csongvai 311 sz. tkjvben A + 1. 3 r. a. fekvőből Hodra János végrehajtást szenvedőt illető fele rész jutalakra, Benedek Farkas utóajánlata folytán, 625 frt megállapított kikiáltási árban elrendeltetett.

Az árverés 1898. évi február hó 23-ik napján d. e. 9 órakor Csongva községben fog megtartatni.

Az árverezni szándékozók, végrehajtató kivételével, tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

Vevő köteles a vételért az árverés jogerőre válta után 3 egyenlő részletben 15, 30, 45 nap alatt minden vételári részlet után az árverés napjától 6% kamatokkal együtt a nagyenyedi kir. adóhivatalnál mint bírói letéti pénztárnál lefizetni.

Az utóajánlati összeg az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál és Csongva község előljárási irodájánál tekinthetők meg.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság Nagy-Enyed, 1897. január hó 11-én.

Csernátóni Vajda Péter,
kir. járásbíró.

1379 1—1

Sz: 643—98. árvai

Hirdetmény.

Alsófehér vármegye központi árvaszéke közhírré teszi, hogy alvinczi néhai Teleky József kiskoru gyermekei tulajdonát képező, Alvincz községében fekvő ingatlanok: uri lak és gazdasági épületek, 103 hold 870 □ öl szántó föld, 2 hold rét, 7 hold szőlő, 12 hold 1492 □ öl legelő és 1 hold 168 □ öl földadó alá nem eső terület 1898 évi márczius hó 1-től kezdődőleg 6 egymás után következő évre Alsófehér vármegye kp. árvaszéke hivatalos helyiségében N.-Enyeden 1898. febr. 16-án reggeli 9 órakor tartandó nyilvános árverésen hasznabérbe fognak adatni. Kikiáltási összeg 1200 frt; bánatpénz ennek 10%-a. Az árverezési feltételek Alvincz nagyközség előljárási irodájában, valamint Alsófehér vármegye kp. árvaszékénél a hivatalos órák alatt betekintheők. Ajánlatok írásban is elfogadhatók — megfelelő bánatpénzzel ellátva — az árverezés megkezdése előtt.

Alsófehér vármegye kp. árvaszékének Nagy-Enyeden 1898. január 25-én tartott üléséből.

Tóth Miklós,
elnök.

1374 3—3

1898

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.

Ültetés távolsága: 15—20 cm.

Talaj minőség: jól trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: August und September.

Pflanzenweite: 15—20 Cm.

Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

A MAUTHNER-féle

hirneves

konyhakerti- és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-védjeggyel

valamennyi nagyobb

fűszer- és vaskereskedésekben

kaphatók.

A Budapesten Andrassy-ut 23. szám alatt létező **Mauthner Ödön** cég olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, amely csomagok ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner névvel jelölve, úgy, amint a mellékelt rajz is mutatja.

1376 1—8

Nyilvános köszönet.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchen A.-Ausztria. Feltalálója az Antirheumatikus és Antiarritikus vértisztító teának, köszvény és rheumánál.

Midőn én a nyilvánosság elé lépek, csakis azért történik, miután kötelességemnek tartom, Wilhelm gyógyszerész urnak Neunkirchenben legmélyebb köszönetemet kifejezni azon szolgálatokért, melyeket az ő vértisztító teája fájdalmas rheumatikus szenvedéseimben tett és hogy azokat, akik ettől a borzasztó szenvedéstől felkerestettek, figyelmessé tegyem. Nem vagyok képes azon öldöklő fájdalmakat leírni, melyeket már 3 év óta minden időváltozásnál tagjaimban éreztem, s melyektől sem gyógyszerek, sem a badeni (Bécs mellett) kénfürdők használata szabadított meg. Álmatlanul hánykodtam éjjelenként ágyamban, étvágyam napról-napra fogyott, kinézésem szemlátomást rosszabbodott és egész testi erőm vesztett. Négy heti használata után ezen teának fájdalmaitól nemcsak hogy megszabadultam s vagyok megszabadítva, miután már hat hét óta nem iszom e teából, de egész testi hogylétem javult. Szoros meggyőződés, hogy mindenki, ki hasonló fájdalmakban szenved és ezen tea használatához folyamodott, szintugy fogja Wilhelm Ferencz urat áldani, mint én.

Őszinte nagyrabecsüléssel

Butschin-Streitfeld grófnő,

alezredes neje.

1296 6-12

59-1898 bgrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-ez. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy az abrudbányai kir. járásbírósg 360-1898 sz. végzése folytán dr. Pap Lőrincz ügyvéd által képviselt, az abrudbányai Auraria pénztár javára trimpoei Oprutzá Juon a Lini és társ. ellen 150 frt tőke, ennek 1895. évi szeptember hó 18. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 54 frt 60 kr perkoltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bírósággal 896. frt foglalt és 405 frtra becsült, a foglalási jegyzőkönyv 1-től 8. tételéig Oprutzá Juon a Lini-nél 8 juh, 1 ló, 1 tehén, 3 malacz, Japura Nikolaénál 15 juh, 1 ló, Roska Petrunál 2 ökör és 1 lóbol álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az abrudbányai kir. járásbírósg idézett sz. kiküldetést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis alpercek lakásán Trimpoeien leendő eszközlésére 1898. évi febr. 9-ik napjának d. e.

10 órája határidőül kitzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-ez. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsaron alul is eladatni fognak.

Az elarverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-ez. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhivatnak mindazok, kik az elarverezendő ingóságok vételarából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnek vagy irásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Abrudbányán, 1898. évi január hó 28. napján.

Szabó Dénes,
kir. bírósági végrehajtó

1377 1-1

Szivattyukat

házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános célokra kéz-, járgány- és erőhajtásra.

Tűzfecskendőket

városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő püczegödör-tisztító készülékeket, utczai öntözőkocsikat, sárkaparókat

— készit és ajánl a —

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár

Részvénytársaság (ezelőtt WALSER FERENCZ)

Budapest, VI., külső Váci-ut 45.

— Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve. —

1378 1-40

Meghívó.

*** A Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár részvénytársaság ***

XXVII. évi rendes közgyűlését

a városháza üléstermében 1898. február hó 13-án d. e. 11 órakor tartja meg, melyre a részvényesek tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó, a megjelent részvényesek számbavétele és a jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tag kiküldése.
2. Az igazgatóság jelentése az 1897-ik üzletévről.
3. A felügyelő bizottság jelentése a zárszámadás megvizsgálásáról.
4. A nyereség felosztása és a jótékony célra szánt összeg hováfordítása iránti határozat.
5. Két kilépő igazgatósági tag és két felügyelőbizottsági tag helyének választás útján való betöltése.

Nagy-Enyeden, 1898. január hó 25-én.

1372 3-3

Az igazgatóság.